

Diyarbakır'da Asıya Bağlı Ölümün Retrospektif Değerlendirilmesi

RETROSPECTIVE EVALUATION OF THE DEATHS DUE TO HANGING IN DİYARBAKIR

Dr. Süleyman GÖREN,^a Dr. Yaşar TIRAŞÇI,^a Dr. İbrahim ÜZÜN^b

^aAdli Tıp AD, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, DİYARBAKIR

^bAdli Tıp Kurumu, İSTANBUL

Özet

Amaç: Ası intihar amacıyla sıklıkla seçilen bir yöntemdir. Cinayet ve kaza olguları ise çok nadirdir. Bu çalışmada Diyarbakır Adli Tıp Grup Başkanlığı'nda 1994-2003 yılları arasındaki ölü muayene ve otopsi raporları incelenerek, asıya bağlı ölüm olgularının demografik özelliklerinin ortaya konulması amaçlandı.

Gereç ve Yöntemler: Ölü muayeneleri ve otopsileri yapılan 5891 olgudan, asıya bağlı 163 olgu incelendi. Ölüm olgularının yaş, cinsiyet, orijin, ası türü, ası materyali, olay yeri, medeni durum ve mevsim ile ilişkileri değerlendirildi.

Bulgular: Olguların 69 (%42.3)'ü erkek, 94 (%57.7)'ü kadın, ortalama yaşları 26.69 (en küçük 2, en büyük 80 yaş) olarak tespit edildi. Ölümün en sık (%44.1) görüldüğü yaş aralığı 11-20 idi. Orijin dağılımına bakıldığında 157 (%96.3)'ünün kayıtlara intihar olarak geçtiği, 99 (%60.7)'ünün tipik ası şeklinde ve 120 (%73.6) olgunun ise ev içinde olduğu görüldü. Ası vasıtası olarak 140 (%86) olguda ip kullanıldığı saptandı. Olguların 81 (%49.7)'inin bekar olduğu tespit edildi. Asıya bağlı ölüm en sık 49 (%30.1) olgu ile ilkbahar mevsiminde görüldü.

Sonuç: Sonuç olarak asıya bağlı ölümlerde yıllara göre artış ve özellikle 11-20 yaş grubu genç nüfusta görüldüğü saptandı.

Anahtar Kelimeler: Ası, intihar, ölüm, otopsi

Türkiye Klinikleri J Foren Med 2005, 2:1-4

Abstract

Objective: Hanging is a frequent method of suicide. However homicide and accident are rare. We have aimed to describe the demographic findings of deaths due to hanging over 1994 and 2003, by investigating case file information of the Diyarbakır City Forensic Medicine Section in this study.

Material and Methods: A total of 163 deaths due to hanging was included among overall 5891 medicolegal deaths. The cases of death were investigated with respect to age, gender, origin, type of hanging, hanging material, crime scene, marital status, and season.

Results: There were 69 (42.3%) males and 94 (57.7%) females aged from 2 years to 80 years with a mean of 26.69 years. The majority were in the groups aged 11-20 years (44.1%). The most frequently seen origin of death was suicides in 157 (96.3%), typical hanging in 99 (60.7%) and at home in 120 (73.6%) cases. The most commonly seen hanging material was string. All of the cases 81 (49.7%) were single. Death due to hanging was most frequently seen in spring months in 49 (30.1%) cases.

Conclusion: In conclusion, deaths due to hanging are increasing gradually according to years, and are the most frequently seen at 11-20 years of age.

Key Words: Hanging, suicide, death, autopsy

Ası intihar amacıyla sıklıkla seçilen bir yöntemdir. Asıda cinayet ve kaza olguları ise çok az görülür.¹⁻⁸ Bunu; özellikle intihar etmeyi düşünen kişinin amacını kolayca gerçekleştirebilmesi, ası vasıtalarının el altında bulunması ve kolay ulaşılması, ölümün kesin olması şeklinde açıklayabiliriz. Asıda ölüm vücudun tam ya da tam olmayan ağırlığı ile boynu sıkıştırması sonucunda solunum yolu, damar ve sinirlere baskı

ile yaşamsal fonksiyonların engellenmesiyle meydana gelir.

Bu çalışmada Diyarbakır Adli Tıp Grup Başkanlığı'nda 1994-2003 yılları arasındaki ölü muayene ve otopsi raporları incelenerek, asıya bağlı ölüm olgularının demografik özelliklerinin ortaya konulması amaçlandı.

Gereç ve Yöntemler

Bu çalışmada Diyarbakır Adli Tıp Grup Başkanlığı'nda 1994-2003 yılları arasındaki ölü muayene ve otopsi raporları retrospektif olarak araştırıldı. Ölü muayeneleri ve otopsileri yapılan 5891 olgudan, asıya bağlı 163 (%2.8) olgu incelendi. Olguların yaş, cinsiyet, orijin, ası türü, ası materyali, olay yeri, medeni durum, mevsim ve yıllara göre

Geliş Tarihi/Received: 02.07.2004

Kabul Tarihi/Accepted: 21.02.2005

Yazışma Adresi/Correspondence: Dr. Süleyman GÖREN
Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Adli Tıp AD,
DİYARBAKIR
sgoren@dicle.edu.tr

Copyright © 2005 by Türkiye Klinikleri

Tablo 1. Ölümün yaşa ve cinsiyete göre dağılımı.

Yaş	Erkek		Kadın		Toplam		p
	n	%	n	%	n	%	
2-10	2	2.9	3	3.1	5	3.1	0.008
11-20	25	36.2	47	50	72	44.1	
21-30	15	21.7	31	33	46	28.2	
31-40	14	20.4	4	4.3	18	11	
41-50	6	8.7	7	7.4	13	8	
51-60	3	4.3	1	1.1	4	2.5	
61 ve	4	5.8	1	1.1	5	3.1	
Toplam	69	100.0	94	100.0	163	100.0	

dağılımı değerlendirildi. İstatistiksel değerlendirmede Chi-kare testi kullanıldı. P değeri 0.05'in altı anlamlı kabul edildi.

Bulgular

Diyarbakır Adli Tıp Grup Başkanlığında 1994-2003 yılları arasında ölü muayene ve otopsi yapılan 5891 olgunun 163' (%2.8) ünün asiya bağlı olduğu belirlendi. Olguların 69' (%42.3) u erkek, 94' (%57.7) ü kadın olup, yaş ortalaması 26.69, en küçük yaştan 2, en büyük yaştan 80 olduğu saptandı. Olguların yaş dağılımına bakıldığında; en sık 72 olgu (%44.1) ile 11-20 yaş grubunda görüldüğü, ikinci sıklıkta 46 olgu (%28.2) ile 21-30 yaş grubunda görüldüğü belirlendi. Ölüm oranları, yaş gruplarına göre kadın ve erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklı dağılım göstermekteydi (p: 0.008). Erkeklerde 40 yaş üzeri %18.8 iken, bu oran kadınlarda %9.6 bulundu. Yine kadınlarda 11-20 yaş oranı tüm kadın oranlarının %50'sini içermekteydi (Tablo 1).

Ası vasıtası olarak kullanılan materyaller içinde ilk sırayı 140 olgu (%86) ile ip, ikinci olarak 5 olgu (%3.1) ile elektrik kablosunun aldığı belirlendi (Tablo 2).

Olguların orijinlerine göre dağılımında; 157 (%96.3) olgunun intihar, 5 (%3.1) olgunun kaza ve 1 (%0.6) olgunun cinayet olarak kayıtlara geçtiği saptandı (Tablo 3).

Ası olgularının gerçekleştiği yerlere bakıldığında; 120 olgunun (%73.6) evde, ikinci sıklıkla 25 olgunun (%15.3) ahırda meydana geldiği belirlendi (Tablo 4).

Olguların 99 (%60.7)'u tipik ası, 64 (%39.3)'ü atipik ası şeklinde idi (Tablo 5).

Tablo 2. Ası materyalinin dağılımı.

Ası materyali	n	%
İp	140	86
Kumaş kemer	2	1.2
Eşarp	2	1.2
Çarşaf	2	1.2
Hortum	3	1.9
İnce tel	2	1.2
Telefon kablosu	1	0.6
Zincir	1	0.6
Naylon çorap	1	0.6
Elektrik kablosu	5	3.1
Kurdela	1	0.6
Pantolon kemeri	2	1.2
Şal (atkı)	1	0.6
Toplam	163	100.0

Tablo 3. Ölümün orijine göre dağılımı.

Orijin	n	%
İntihar	157	96.3
Kaza	5	3.1
Cinayet	1	0.6
Toplam	163	100.0

Tablo 4. Olguların olay yerine göre dağılımı.

	n	%
Ev	120	73.6
İşyeri	3	1.9
İnşaat	4	2.5
Elektrik direği	1	0.6
Ahır	25	15.3
Ağaç	6	3.6
Cezaevi	4	2.5
Toplam	163	100.0

Olgulardan 70 (%42.9)'i evli, 81 (%49.7)'i bekar idi. Ölüm oranlarının medeni durumlarına göre

Tablo 5. Asının tipine göre dağılımı.

	n	%
Tipik ası	99	60.7
Atipik ası	64	39.3
Toplam	163	100.0

dağılımı istatistiksel olarak anlamlı fark göstermemektedir (p: 0.634) (Tablo 6). Ası olgularının en sık 49 olgu (%30.1) ile ilkbahar mevsiminde, ikinci sıklıkta 43 olgu (%26.4) ile sonbahar mevsiminde olduğu görülmüştür (Tablo 7). Yıllara göre dağılımına bakıldığında; 1994 yılında 8 olgu, 1995 yılında 14 olgu, 1996 yılında 13 olgu, 1997 yılında 19 olgu, 1998 yılında 16 olgu, 1999 yılında 14 olgu, 2000 yılında 10 olgu, 2001 yılında 25 olgu, en sık 26 (%16) olgu ile 2002 yılında ve 2003 yılında 24 olgunun görüldüğü saptandı. Olgulardan 52 (%31.9)'sinde hyoid kırığı, 9 (%5.5)'unda thyroïd kırığı ve 2 (%1.2)'sinde servikal kırık olduğu belirlendi.

Tartışma ve Sonuç

Asiya bağlı ölüm olgularının tüm adli ölümlere oranı %2.8 olarak saptandı. Bu oran İnanıcı ve ark.nın⁹ çalışmasında %4.3, Ege ve ark.nın¹⁰ çalışmasında %4.8, Salaçin ve ark.nın¹¹ çalışmasında %1.8 ve Gürpınar ve ark.nın¹² çalışmasında %1.5 olarak belirtilmiştir.

Literatürde asiya bağlı ölümlerin erkekler arasında sıklıkla görüldüğü bildirilmektedir. Ege ve arkadaşları¹⁰ %72.63 erkek, %27.37 kadın, İnanıcı ve arkadaşları⁹ %56 erkek, %44 kadın, Azmak ve arkadaşları¹³ %75.8 erkek, %24.2 kadın, Gök ve arkadaşları¹⁴ %47.6 kadın, yurtdışında yapılan çalışmalarda ise Davison ve arkadaşı¹⁵ %83.4 erkek, Kosky ve arkadaşı¹⁶ %86.9 erkek olarak be-

lirtmişlerdir. Çalışmamızda olguların %42.3'ü erkek, %57.7'si kadın olduğu saptandı. Bölgemizde intihar aracı olarak kadınların sıklıkla asiya, erkeklerin ise ateşli silahı kullandığı görülmektedir. Yine toplam intihar olgularının %58'ini kadın, %42'sini erkekler oluşturmaktadır.¹⁷

Ası ile intihar olguları genellikle genç yaşta sık görülmektedir. Ege ve ark.¹⁰ 20-29 yaş grubunda, Azmak¹³ 21-30, Meel¹⁸ 16-30, De Leo¹⁹ 20-30 yaş grubunda sık görüldüğünü bildirmektedirler. Çalışmamızda ası olgularının 11-20 yaş (%44.1) grubunda yoğunlaştığı görüldü. On dokuz yaş altı intihar olgularını değerlendirdiğimiz çalışmamızda, olguların %13'ü 15 yaş altı, %5'i 15 yaşında, %16'sı 16 yaşında, %23'ü 17 yaşında ve %29'unun ise 18 yaşında olduğu saptandı.²⁰ Cinsiyet dağılımında ise kadın/erkek oranının 2.5/1 olduğu görüldü. İntihar yöntemi olarak erkeklerin ve kadınların 1. sıklıkta ateşli silahı, 2. sıklıkta ise asiya kullandığı saptandı.¹⁷ Ülkemizde benzer çalışmalarda intihar orijini içerisinde asının ilk sırayı aldığını bildirilmektedir.²¹⁻²³ Dülger ve arkadaşlarının²⁴ çalışmasında intihar orijini olarak asının %29 oranı ile 2.sıklıkta görüldüğü belirtilmektedir.

Ası aracı olarak sıklıkla ip kullanılmaktadır. Çalışmamızda olgular %86 oranında ip kullanarak intihar etmişlerdir. Benzer çalışmalarda Ege ve arkadaşları¹⁰ %69 ip, Azmak ve arkadaşları¹³ %100 ip, İnanıcı ve arkadaşları⁹ %80 ip ve Davison'da¹⁵ en sık ipin kullanıldığını belirtmiştir. İpin yanında elektrik kablosu, hortum, çarşaf, eşarp, kemer ve telefon kablosu kullanılmaktadır.

Ası, cinayet yöntemi olarak nadiren kullanılmaktadır. Ası, kaza ölümleri olarak genellikle çocuk yaşta görülmekte ve oyun esnasında meydana gelmektedir.⁵ Çalışmamızda olguların %96.3'ünün

Tablo 6. Olguların medeni durumlarına göre dağılımı.

	Erkek		Kadın		Toplam		p
	n	%	n	%	n	%	
Evli	30	43.5	40	42.5	70	42.9	0.634
Bekar	36	52.3	45	47.9	81	49.7	
Boşanmış	1	1.4	1	1.1	2	1.2	
Dul	1	1.4	2	2.1	3	1.9	
Nişanlı	1	1.4	6	6.4	7	4.3	
Toplam	39	100.0	94	100.0	163	100.0	

Tablo 7. Ölümün mevsimlere göre dağılımı.

	n	%
Kış	31	19
İlkbahar	49	30.1
Yaz	40	24.5
Sonbahar	43	26.4
Toplam	163	100.0

intihar orijinli olduğu saptandı. Benzer çalışmada İnanıcı ve ark.⁹ olgularının %100'ü intihar orijinli, Kosky ve arkadaşları¹⁶ olgularının %100'ünün intihar orijinli olduğunu belirtmişlerdir.

Asiya bağlı ölümler çoğunlukla kurbanın evinde olmaktadır. Bizim çalışmamızda %73.6'sının kurbanın evinde olduğu saptandı. Ege ve ark.¹⁰ bu oranı %53.6, Kosky ve ark.¹⁶ %57 olarak belirtmişlerdir.

İpin boyundaki durumuna göre ası tipik ve atipik olarak ayrılır.⁵ Çalışmamızda tipik ası oranı %60.7, İnanıcı⁹ %66, Azmak¹³ ise %84.8 olarak belirtmektedirler.

Boyunda hyoid kemik ası sırasında kırılabilir. Olgularımızın %31.9'unda hyoid kırığı saptandı. Ege ve arkadaşları¹⁰ bu oranı %13.4, İnanıcı ve ark.⁹ %30, Azmak ve ark.¹³ %33.3, Khoklov²⁵ %42.3 olarak belirtmişlerdir. Elfawal²⁶ ise olgularının hiçbirinde kırık olmadığını belirtmiştir.

Çalışmamızda ölümlerin %30.1'i ilkbahar mevsiminde gerçekleştiği saptanmıştır. Benzer olarak İnanıcı ve arkadaşları⁸ %32 ilkbahar, Meel¹⁸ %27 ilkbahar, Ajdacic-Gross ve ark.²⁷ en sık nisan ve haziran aylarında görüldüğünü, bundan farklı olarak Ege ve ark.¹⁰ sonbahar, Azmak ve ark.¹³ yaz aylarında gerçekleştiğini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak 1994 yılı (8/669, %1.2) ile 2003 (24/564, %4.2) yılı karşılaştırıldığında, medikolegal ölümlerde yıllara göre anlamlı bir artış görülmezken, asiya bağlı ölümlerin anlamlı derecede arttığı ve özellikle 11-20 yaş gurubu genç nüfusta daha fazla görüldüğü saptandı.

KAYNAKLAR

1. Palson CJ. The Essentials of Forensic Medicine. Oxford: Pergamon Pres, 1962:257-86.
2. Camps FE. Gradwohl's Legal Medicine. 3rd ed. Bristol: John Wright&Sons Ltd, 1976:330-3.

3. Gordon I, Shapiro HA, Berson SD. Forensic Medicine: A guide to principles. 3rd ed. Edinburgh: Churchill Livingstone; 1988. p.110-3.
4. Knight B. Forensic Pathology. Edward Arnold. London: A division of hodder and Stoughton; 1991. p.351-6.
5. Koç S, Özasan A. Ası içinde; Adli Tıp Cilt 1 Editör: Soysal Z, Çakalır C. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları; 1999. p.413-23.
6. Polat O. Adli Tıp Ders Kitabı. İstanbul: Der Yayınları, 2000:48-52.
7. Hancı İH. Adli Tıp ve Adli Bilimler. Ankara: Seçkin yayınları, 2002. p.371-82.
8. Gök Ş. Adli Tıp Ders Kitabı 6.Baskı İstanbul: Filiz yayınevi; 1991. p.103-4.
9. İnanıcı MA, Polat O, Aksoy E, Sözen Ş, Yurtman T. Asiya Bağlı Ölüm (50 Olguluk Retrospektif Bir Araştırma). Adli Tıp Dergisi 1995;11:31-7.
10. Ege B, Karadeniz Z, Yemişçigil A. Ası Olgularının Retrospektif İncelenmesi. Adli Tıp Bülteni 2000;5:185-7.
11. Salaçin S, Gülmen MK, Çekin N, Şen F. Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı. Antalya: 1-5 Kasım 1993:327-31.
12. Gürpınar SS, Gündüz M, Özoran YY. Adli Tıp Kurumu Trabzon Grup Başkanlığı Otopsilerinin Retrospektif Değerlendirilmesi. 7. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları Kitabı. Antalya: 1-5 Kasım 1993:143-6.
13. Azmak D, Erdönmez Ö, Altun G, Zeren C, Yılmaz. Edirne İlinde Otopsi Yapılan 77 Asfiksi Olgusunun Değerlendirilmesi. Yıllık Adli Tıp Toplantıları Kitabı 2002:197-202.
14. Gök Ş, Kırangil B. 59 Ası Olgusunda Retrospektif İncelemeler. III: Ulusal Adli Tıp Günleri. İstanbul: 6-8 Kasım, 1986:211-7.
15. Davison A, Marshall TK. Hanging in Northern Ireland--a survey. Med Sci Law 1986;26:23-8.
16. Kosky RI, Dundas P. Death by hanging: implications for prevention of an important method of youth suicide. Australian and New Zealand Journal of Psychiatry 2000;34:836-41.
17. Goren S, Subasi M, Tirasci Y, Ozen S. Female suicides in Diyarbakir, Turkey. J Forensic Sci 2004;49:796-8.
18. Meel BL. A study on the incidence of suicide by hanging in the sub-region of Transkei, South Africa. Journal of Clinical Medicine 2003;10:153-7.
19. De Leo D, Evans R, Neulinger K. Hanging, firearms, and non-domestic gas suicides among males: a comparative study. Australian and New Zealand Journal of Psychiatry 2002;36:183-9.
20. Goren S, Gurkan F, Tirasci Y, Ozen S. Suicide in children and adolescents at a province in Turkey. Am J Forensic Med Pathol 2003;24:214-7.
21. Durak D, Çoltu A, Dama D. İntiharlarda kullanılan yöntemler ve rastlanma sıklığı. 1. Ulusal Adli Tıp Kongresi. İstanbul: 1-4 Kasım, 1994:301-6.
22. Çakıcı M, Polat O, Albayrak M, İnanıcı MA, Tansel E. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yapılan adli ölüm muayenesi ve otopsilerin retrospektif incelenmesi. 8. Ulusal Adli Tıp Günleri. Antalya: 16-20 Ekim, 1995: 111-7.
23. Katkıcı U, Özkök MS, Özkara E. Sivas İlindeki intihar olgularının değerlendirilmesi. 1. Adli Bilimler Kongresi. Adana: 12-15 Nisan, 1994: 115-8.
24. Dülger HE, Yemişçigil A, Karali H, Ege B. İntihar sonucu ölüm olgularının retrospektif incelenmesi. Adli Tıp Dergisi 1991;7: 115-8.
25. Khokhlov VD. Injuries to the hyoid bone and laryngeal cartilages: Effectiveness of different methods of medico-legal investigation. Forensic Sci Int 1998;88:173-83.
26. Elfawal MA, Awad OA. Deaths from hanging in the eastern province of Saudi Arabia. Med Sci Law 1994;34:307-12.
27. Ajdacic-Gross V, Wang J, Bopp M, Eich D, Rössler W, Gutzwiller F. Are seasonalities in the suicide dependent on suicide methods? A reappraisal. Social Science & Medicine 2003;57:1173-81.